

противника у прифронтовій полосі». Начальниками цих батальйонів, як правило, призначались оперативні працівники НКВС.

Організація винищувальних батальйонів і груп сприяння їм нерозривно була пов'язана з бойовим і політичним навчанням. Підготовка здійснювалася за 110-годинною програмою Головного управління всеобучу та додатковою 30-годинною спеціальною програмою Штабу винищувальних батальйонів НКВС. До програми було включено питання тактичної підготовки підрозділів батальйонів, а також порядок несення караульної служби, вогню, саперну, хімічну, стройову та санітарну підготовку. Окрім оволодіння стрілецькою зброєю й тактикою бою, бійці батальйонів вивчали спеціальні теми, як-то: «Організація патрулювання в населеному пункті», «Знешкодження шпигунів і диверсантів», «Тактика бою з парашутним десантом» і т.ін. Заняття з особовим складом винищувальних батальйонів охоплювали також вивчення тактики партизанської боротьби. Працівники міліції надавали допомогу й у військовому вихованні особового складу винищувальних батальйонів: вчили його користуватися зброєю й засобами протихімічного захисту.

Одержано 12.10.2017

УДК 327.51

Яна Олександрівна ГРИГОРЕНКО,

доцент кафедри міжнародних відносин,

міжнародної інформації та безпеки

Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна,

кандидат юридичних наук

КОНЦЕПЦІЯ БЕЗПЕКИ ЗГІДНО З КОДЕКСОМ ПОВЕДІНКИ СТОСОВНО ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНИХ АСПЕКТІВ БЕЗПЕКИ

В умовах зростаючого розвитку міжнародного співробітництва сучасних держав, урахувуючи невинний вплив процесів глобалізації, які відображаються на всіх сферах суспільної життєдіяльності та як зазначив В. Я. Тацій, відкриваючи I Харківський міжнародний юридичний форум, «несуть за собою не тільки переваги, а іноді й небезпеку», питання, що стосуються окремих аспектів безпеки, особливо аспектів військово-політичної безпеки, набувають все більшого, можна навіть сказати всеосяжного значення.

Перш за все, необхідно позначити, що Кодекс поведінки стосовно військово-політичних аспектів безпеки визначив необхідність розширення співробітництва у сфері безпеки, зокрема

через подальше заохочення дотримання норм відповідальної та заснованої на співробітництві поведінки у галузі безпеки. Це свідчить про те, що держави повинні повністю поважати принципи, на підставі яких функціонує Нарада з питань безпеки і співробітництва в Європі, що втілені у Гельсинському підсумковому акті від 1 серпня 1975 року, а саме суверенна рівність, зокрема юридична рівність, територіальна цілісність та свобода і юридична незалежність; вільний вибір та розвиток політичних, соціальних, економічних та культурних систем; незастосування сили або загрози силою проти територіальної цілісності, політичної незалежності; непорушності територіальних кордонів; мирне урегулювання спорів та використання таких засобів як переговори, дослідження, примирення, арбітраж, судовий розгляд та інші мирні засоби на власний розсуд, включаючи будь-яку іншу процедуру урегулювання; невтручання у внутрішні справи іншої держави; повага прав людини та основних свобод, включаючи свободу думки, релігії, переконань та поглядів; рівність та право народів розпоряджатися власною долею; співробітництво між державами та сумлінне виконання зобов'язань державами згідно міжнародного права. Зазначені принципи як загальне і ціле співвідносяться із принципами міжнародного права. Але слід звернути увагу на те, що «в умовах боротьби з міжнародним тероризмом загострюється спір між фундаментальними цінностями людського спів буття: свободою – з одного боку, та безпекою – з іншого». Кодекс поведінки стосовно військово-політичних аспектів безпеки регламентує, що держави жодним чином не підтримують терористичні акти та вживають належні заходи для запобігання тероризму і боротьби з ним в усіх його формах. Держави у повній мірі співпрацюють у боротьбі проти тієї загрози, яку становить терористична діяльність шляхом виконання положень узгоджених між ними міжнародно-правових документів та зобов'язань з цього приводу. Порушення прав людини й основоположних свобод, а також інших зобов'язань у сфері людського виміру, миру і безпеки, яким загрожують прояви агресивного націоналізму, расизму, шовінізму, ксенофобії й антисемітизму потрапляють до орбіти міжнародного співробітництва, мирних міждержавних відносин, що спрямовані на створення здорових економічних та екологічних умов та з метою протидії зростанню напруженості, здатної привести до конфлікту та кризових ситуацій. У цьому разі важливого значення набуває не тільки забезпечення міжнародної безпеки взагалі, а й військово-політичної безпеки зокрема, як

важливого елемента глобальної неподільної безпеки. Лакмусовою стрічкою, своєрідним індикатором у цьому разі буде слугувати військовий потенціал, який повинен бути співмірним з потребами держави у галузі безпеки.

Кодекс поведінки стосовно військово-політичних аспектів безпеки задекларував політично зобов'язуючі норми та закріпив певні концептуальні засади безпеки, які проявляються у визнанні принципів міжнародного права, на яких ґрунтується безпека; ужиття заходів для запобігання тероризму; заохочення у разі утримання від застосування сили або загрози силою; визначенні військового потенціалу на основі національних демократичних процедур з урахуванням законних інтересів безпеки інших держав та недопущення військового домінування; контролі над озброєнням, роззброєнням та зміцненням довіри, стабільності і безпеки в якості важливого елемента своєї неподільної безпеки; демократичному політичному контролі над військовими та воєнізованими силами, силами внутрішньої безпеки, а також розвідувальними службами і поліцією, як невід'ємної складової стабільності та безпеки; керівництві та комплектуванні збройних сил та їх підготовки і спорядженні в мирний та воєнний час здійснюватися згідно з положеннями міжнародного права. Тому можна вважати, що концепція безпеки згідно Кодексу поведінки стосовно військово-політичних аспектів безпеки має політично зобов'язуючий характер та спрямована на розширення співробітництва у сфері безпеки.

Одержано 12.10.2017

УДК 348.97:342.7

Лілія Миколаївна ГРИШКО,

доцент кафедри загальноправових

дисциплін факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук;

ORCID: <http://orcid.org/0000-0003-0347-1118>

ВПЛИВ ПРИПИСІВ ІСЛАМУ НА КОНСТИТУЦІЙНИЙ СТАТУС ОСОБИ В МОНАРХІЯХ АРАБСЬКОГО СХОДУ

У тих же державах, де релігія має характер державної ідеології, у т. ч. в монархіях Арабського Сходу (далі – МАС), конституційна регламентація статусу особи в поєднанні із принципом ісламу в якості державної релігії викликає багато питань. Історико-